

3.- Diagnosi

3.1. L'arqueologia a Catalunya avui

3.- Diagnosi

3.1. L'arqueologia a Catalunya avui

Realitat i voluntats

Que la situació actual de la gestió de l'arqueologia a Catalunya està en crisi és una percepció reconeguda per pràcticament totes les parts implicades, i podria ser més preocupant si els agents acceptessin el context actual com un fet irresoluble. No en va, l'estadi en què avui ens trobem és el resultat de la dificultat progressiva que la Generalitat de Catalunya té en l'àmbit de la gestió del patrimoni arqueològic del seu territori d'actuació, a partir de l'aplicació de les polítiques d'actuació definides l'any 1982. Per "gestió del Patrimoni Arqueològic" entendrem en aquestes notes la recerca, la protecció, la conservació i la difusió del Patrimoni Arqueològic.

Davant la situació actual considerem una necessitat i un encert obrir, des de la Direcció General del Patrimoni Cultural (DGPC), un debat que reconegui implícitament, tot i no ser l'única, la seva responsabilitat institucional i faci reflexionar sobre els problemes i les solucions a desenvolupar. Cal reconèixer que la complexitat administrativa de la Generalitat, fruit també de les complexes relacions i àmbits d'actuació de la nostra societat, ha impossibilitat que hi hagi una política coherent en la gestió del Patrimoni Cultural. Cal una resposta política ferma per part del Govern de la Generalitat de Catalunya que marqui unes línies de gestió sòlides i coherents en el paper que es pretén que assoleixi l'arqueologia catalana en la nostra societat actual.

Aquesta iniciativa ha de néixer del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, mitjançant la DGPC, donat que entenem que aquest departament és qui gestiona i té cura fonamental de la protecció, conservació i difusió del Patrimoni Arqueològic Català. Aquest paper capdavanter no exclou que altres departaments de la mateixa Generalitat tinguin, en funció d'una legítima voluntat d'actuació, programes i recursos econòmics per fer arqueologia a Catalunya, però aquesta tasca requereix una millor coordinació amb el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació.

3.- Diagnosi

3.1. L'arqueologia a Catalunya avui

Servei d'Arqueologia i Paleontologia (SAP)

Actualment, la gestió del patrimoni arqueològic "pivot", des del punt de vista legislatiu i administratiu, de la DGPC, la qual a través del Decret 78/2002 de 5 de març de 2002 del "Reglament de protecció del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic" controla i autoritza totes les intervencions arqueològiques que es fan al territori de Catalunya. La DGPC ha esmerçat darrerament esforços amb el replantejament del seu model organitzatiu (Decrets 569/2006 de 19 de desembre i 271/2007 d'11 de desembre) mostrant una preocupació pel seu funcionament intern tot intentant polítiques d'actuació de caràcter transversal. Manca, creiem, una nova definició de la relació entre l'administració i els diversos agents que intervenen en el Patrimoni Històric, tenint en compte que és fonamental acompanyar les normatives amb mitjans i voluntats reals.

La limitació de recursos del SAP és per tots coneguda i, creiem que la major part de les persones que tenen una relació professional amb el SAP estaran d'acord amb aquesta impressió. Aquesta àrea, com totes les àrees centralitzades de l'Administració, està formada per un cap molt gros a la seu central de Barcelona, amb unes 30 persones de plantilla (una vintena de tècnics superiors) i un cos amb unes cames i braços molt curts ubicats al territori de Catalunya, a través dels serveis territorials de Cultura. Recentment s'ha recuperat o incrementat el nombre d'arqueòlegs territorials però això continua essent una mesura insuficient. En els darrers anys ha crescut ostensiblement el nombre d'actuacions arqueològiques en el nostre país amb un consegüent augment de la tramitació d'expedients administratius, però també s'ha produït un increment quantitatiu de la complexitat de la documentació burocràtica.

Per això no creiem que existeixi, quant a les excavacions

d'urgència, la percepció d'un control efectiu de la DGPC que garanteixi aplicar en tots els supòsits la normativa legal i, també, que posi límits ètics a la competència econòmica entre les diferents empreses i professionals de l'arqueologia. Falta millorar el protocol que permeti discriminar les sol·licituds de direcció arqueològica en funció de l'experiència de l'arqueòleg i de l'entitat del jaciment arqueològic a documentar.

L'excessiva burocratització de la normativa actual no permet desenvolupar polítiques pactistes ni sensibilitzadores cap als agents que, per la seva pròpia dinàmica, intervenen en els processos de transformació territorial del país. Cal reflexionar sobre el paper real d'aquest Servei i, sens dubte, potenciar una millor implantació territorial, alhora que s'han de fer creïbles els darrers canvis efectuats. En aquest sentit cal incorporar paleontòlegs al recentment creat SAP.

Finalment, moltes de les funcions d'inspecció i de gestió del Servei poden ser delegades en altres organismes de la mateixa Generalitat o d'altres institucions que són al territori i que tenen com a funcions la Gestió del patrimoni arqueològic. Val a dir que són institucions més àgils d'actuació i coneixedores dels problemes reals.

Existeixen també una sèrie de mancances o buits legals que, malgrat les contínues peticions de l'entorn professional de l'arqueologia d'intervenció, no han estat resoltes per la DGPC. Consegüentment, malgrat la creixent burocratització del SAP, l'aportació real al coneixement històric i a la recerca arqueològica és desproporcionada en relació als costos que ha comportat l'arqueologia d'intervenció. L'obligació legal darrera de tota excavació arqueològica és, tal com estableix la DGPC, la realització de la corresponent memòria administrativa d'excavació.

L'incompliment d'aquest precepte comporta la inhabilitació del professional que ha dirigit l'excavació, però no el de l'empresa privada d'arqueologia en què, en la majoria dels casos, es troben els arqueòlegs que participen en l'anomenada arqueologia urbana. Aquesta reflexió és important en el sentit que, sovint, les empreses es nodreixen de joves llicenciats que, sense una ferma vocació arqueològica, s'inicien laboralment en la direcció tècnica d'excavacions preventives o d'urgència. El resultat és prou conegut, les inclemències pròpies de l'arqueologia professional fan que molts joves arqueòlegs abandonin definitivament aquesta pràctica laboral sense haver efectuat la preceptiva memòria d'intervenció de les actuacions que puguin haver dirigit. L'obligatorietat d'aquests documents no recau en les empreses i, l'actual context normatiu no permet a la DGPC exigir-ne la seva realització de forma que, en molts casos, la documentació administrativa resta inèdita. Això només es pot resoldre corresponsabilitzant tota empresa de les actuacions que els seus tècnics efectuen.

Quant a l'elaboració de les memòries administratives, els recursos financers han estat tradicionalment escassos i, freqüentment, la despesa privada que permet la realització d'excavacions té, comprensiblement, per objectiu fonamental la realització dels treballs i la generació de la

informació tècnica necessària per a la tramitació dels corresponents permisos i llicències d'obra. Dificilment existeix una concurrència d'interessos entre l'objectiu de l'ens promotor (tant d'obra pública com privada) i els anhels historicistes de les empreses privades d'arqueologia. Les limitacions dels recursos econòmics disponibles per cobrir les necessitats que implica una excavació arqueològica condicionen les aspiracions vocacionals i la formació contínua dels arqueòlegs eminentment excavadors originant una inèrcia quotidiana que, progressivament, redueix la feina arqueològica a la documentació indispensable per a la tramitació dels expedients de llicències d'obres, oblidant altres qüestions que hipotequen la qualitat de potencials recerques arqueològiques efectuades a posteriori.

És obvi, que durant el període democràtic el nombre d'aportacions en cicles de conferències i revistes especialitzades, monografies o exposicions ha augmentat considerablement, però aquest fet s'hauria de relativitzar en funció dels milers i milers d'actuacions arqueològiques que s'han efectuat en el nostre país i de les quals no en queda, en molts casos, suficient constància administrativa, projectes científics exhaustius o actuacions de difusió.

3.- Diagnosi

3.1. L'arqueologia a Catalunya avui

Museus d'Arqueologia de Catalunya

L'entitat autònoma Museu d'Arqueologia de Catalunya (que engloba el Museu d'Arqueologia de Catalunya i el Museu Nacional Arqueològic de Tarragona) gestiona els museus i jaciments arqueològics més importants del país: Empúries, Ullastret, Tarragona, els Munts, Centcelles, Olèrdola, Castell, etc., amb una important tasca de conservació i documentació del patrimoni arqueològic moble i immoble i amb una política de difusió important realitzada en els darrers anys (tant des del punt de vista científic –monografies- com divulgatiu –guies, materials didàctics, etc.). La situació real d'aquesta Entitat Autònoma es també molt dura.

Després de la seva creació l'any 1995, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya encara no ha aconseguit definir plenament els objectius i les funcions reals i quin ha de ser el seu discurs. Un altre cop, la seu central del MAC, ubicada a l'antic Museu Arqueològic de Barcelona, amb la seva història i amb un discurs envellit, ha absorbit la major part dels pressupostos i personal de l'entitat (tot i ser el menys visitat i el que genera menys recursos de la xarxa), constituint sovint un llast per al desenvolupament dels jaciments i museus ubicats en el territori. Perillosament, en els darrers anys hem vist com la maquinària administrativa i funcional de la seu central

Universitats i Centres de Recerca a Catalunya

Des del Departament d'Innovació, Universitat i Empresa, diverses institucions i organismes incideixen en la gestió del Patrimoni Arqueològic. Per una banda, les Universitats amb els seus Departaments d'àrees afins a l'arqueologia, efectuen projectes de recerca sobre el Patrimoni Català, mitjançant el seu propi personal i els recursos pressupostaris del mateix entorn universitari (AGAUR, etc.) a través de la via de subvencions. A més, el

ha anat creixent per les mateixes causes que va créixer el Servei d'Arqueologia: la retroalimentació burocràtica de les administracions centrals.

D'altra banda, després de 12 anys, encara no s'ha aconseguit la integració real del MNAT, tot i que incomprendiblement, la seva integració està en el Decret de creació de l'Entitat Museus d'Arqueologia; i tampoc la integració al MAC de jaciments i museus arqueològics importants de titularitat pública (per exemple els que depenen de la Diputació del Lleida).

Tampoc s'ha resolt la gestió de la documentació i emmagatzematge del patrimoni arqueològic moble, el qual es troba dispers i deslligat per tota Catalunya.

Un altre aspecte ha estat la dificultat en la implicació dels museus locals o comarcals en la gestió global del Patrimoni. El que pot haver estat conseqüència d'una excessiva centralització de les inversions econòmiques ha desvestit les institucions implantades arreu del país i, d'aquesta forma, s'han desapropiat recursos humans que, per qüestions de proximitat, poden ser molt més efectius.

Departament d'Innovació també finança, a través de la Direcció General de Recerca (DGR), actuacions arqueològiques dins i fora de Catalunya (projectes internacionals). En ambdues situacions no existeix un espai comú vinculant que propiciï la definició de polítiques de recerca conjuntes o complementàries i permeti una clara relació simbiòtica entre la DGPC i la DGR.

També s'ha produït, a iniciativa de l'antic DURSI o bé l'actual DGR, la creació d'Instituts d'excel·lència investigadora i recerca avançada. Són organismes autònoms amb entitat jurídica pròpia que han d'impulsar i donar senyal identitària a la recerca del país: cronològicament ICAC, IPHES, ICP i ICRPC. La potencialitat d'aquests centres és enorme i la seva capacitat de maniobra molt més àgil que els clàssics departaments universitaris. No obstant, cal tenir cura de no repetir per aquests centres models de gestió del passat i procurar que aquestes institucions actuïn realment amb una vocació de servei global al país i que incideixin en els problemes quotidians que representa la gestió i difusió del Patrimoni.

Cal advocar per una gestió o direcció més col·legiada mitjançant consells científics corresponsables i representatius, no només pel que fa referència a l'espai universitari català, sinó acceptant el paper influent que ha de protagonitzar la DGPC com a responsable principal del Patrimoni Arqueològic i, consegüentment, com a element a tenir en compte en la definició de les prioritats de recerca i de difusió del Patrimoni del nostre país.

És important reconèixer la dificultat actual del món universitari en la definició d'una política possibilista de gestió nacional del patrimoni, sobretot pel que fa a la projecció científica dels continguts obtinguts en l'arqueologia d'intervenció com per la seva escassa influència o participació en l'arqueologia de prevenció i salvament, la més activa en els darrers anys. A més, l'evolució dels plans d'estudis universitaris no ha tingut en compte les necessitats formatives del nou marc laboral en què han augmentat els professionals dedicats preferentment a la intervenció i la gestió del patrimoni

diferenciant-se del perfil tradicional de la recerca científica.

L'actual conjuntura de discussió i aplicació de nous plans d'estudis (acords de Bolonya) ofereix una oportunitat única de participar en un procés de transformació de la carrera universitària que, a curt termini, ha de propiciar uns nous marcs formatius en els quals haurien de trobar-s'hi reflectides tant la definició de la carrera d'investigador com en invertir positivament en el nivell d'especialització que demana l'actual arqueologia professional. Cal ser sensibles en les formacions universitàries als nous reptes i intentar defugir dels estudis massa generalistes i que dediquen menys temps a l'obtenció de coneixements específics o de pràctiques de camp. A més, l'actual formació universitària continua especialitzant-se en períodes cronològics mentre que el desenvolupament de l'activitat professional obliga a tot arqueòleg a tractar amb vestigis de diferents èpoques. D'altra banda, la Universitat caldrà que millori en la seva dificultat per establir contactes directes i estables amb el món empresarial i en establir una major voluntat i adaptabilitat –horaris, assegurances, riscos laborals, corresponsabilització administrativa- per intervenir i assessorar en els processos de gestió en els quals s'obtenen noves dades arqueològiques. El resultat d'aquest procés ha estat la dissociació d'interessos i l'aparició de recels entre el món empresarial, el de l'administració i l'universitari tot dificultant cada cop més l'establiment de projectes en comú. Paradoxalment, aquells professionals que obtenen més dades arqueològiques tenen molt poc contacte en els centres de recerca i sovint són els que tenen menys recursos per a la seva projecció. En canvi, les universitats i els instituts de recerca, disposen de medis i mitjans, però intervenen poc en el procés científic que representa la gestió patrimonial.

3.- Diagnosi

3.1. L'arqueologia a Catalunya avui

Comencem un nou segle

Amb aquestes expectatives l'inici del segle XXI se'ns presenta com una realitat, present i immediata, molt incerta. Per una banda pot afirmar-se un augment dels professionals vinculats al Patrimoni -gestors, museògrafs, docents, investigadors...- com indicatiu d'una dignificació del col·lectiu. En canvi, el context en què es desenvolupa l'arqueologia de camp associada a la transformació del país no ha sofert un salt qualitatiu.

Cal reconèixer que la normalització de l'arqueologia d'intervenció es deu a un context normatiu protector originat en un nou període democràtic de la nostra història i per les ànsies d'uropeïtzació de la nostra cultura. Però cal plantejar-se si, després d'un quart de segle d'aplicació, l'assumpció col·lectiva de la necessitat social de l'arqueologia ha crescut de forma proporcional als esforços emprats. És l'arqueologia urbana un benefici col·lectiu o bé es tracta d'un impost o taxa més inherent a les llicències d'obres? L'arqueologia esdevé una preocupació creixent en la classe política actual o bé és un llast que cal assumir hipòcritament per mantenir el prestigi d'una societat del segle XXI culte i sensible? Tot això ens porta a una altra reflexió: la imatge social actual de l'arqueologia ve definida per la representació quotidiana de l'arqueologia urbana o bé per aquells projectes emblemàtics i mediàtics que són duts a terme esporàdicament per entitats públiques?

Amb el temps veurem de quina manera la consideració o acceptació social de l'arqueologia tindrà en compte els fruits del model de gestió dels darrers decennis; de la mateixa forma que el pes, influència i el manteniment de la carrera universitària serà conseqüència directa del prestigi de la nostra professió i dels nous valors socials. La pregunta de fons és saber si hem aprofitat uns anys de bonança en què s'ha augmentat l'oferta docent i s'han

implementat els treballs arqueològics en els processos de transformació territorial i urbanística del país. Comprovarem com hem pogut mantenir un espai en una societat on cada cop més les humanitats es consideren imprescindibles en la formació intel·lectual del país.

Els preceptes legals i la transformació econòmica del nostre país ha generat l'aparició d'una nova vessant laboral en el món del Patrimoni Arqueològic: l'arqueòleg eminentment excavador, sigui aquest un lliure professional o bé un membre integrat en una empresa privada. Als anys 80 s'albirava aquesta nova figura com un element imprescindible i positiu en el llarg procés de reconeixement i contextualització històrica del nostre passat mitjançant les tècniques arqueològiques. A partir dels 90, mitjançant la regulació jurídica i el fort creixement econòmic nacional, els arqueòlegs professionals s'han implicat, conceptualment igual que un arquitecte o un geòleg, en el mercat immobiliari i en els grans projectes de transformació del territori.

Això ha estat un fet positiu ja que ha permès la imbricació d'aquesta nova figura laboral en el mercat immobiliari privat i en els grans projectes d'obra pública, però la lliure competència empresarial entre arqueòlegs i les exigents limitacions econòmiques, inherents als concursos públics o bé a la contractació privada directe, més la manca d'un control institucional efectiu han alienat absolutament l'objectiu bàsic que perseguia la legislació promoguda des de la DGPC: la protecció i/o documentació del patrimoni arqueològic afectat per la transformació territorial i urbanística quotidiana del nostre país.

Malgrat tot, el desenvolupament de l'activitat professional a Catalunya permet l'avanç, ni que sigui a trompicons, del marc laboral de la professió. Prova d'això en són la creació de l'Associació d'Arqueòlegs de Catalunya i de l'Associació d'Empreses d'Arqueologia de Catalunya més la recent signatura del 1er Conveni Col·lectiu del Sector de l'Arqueologia i la Paleontologia de Catalunya. Són iniciatives que pretenen regular el marc laboral de l'arqueologia professional però que no podran sortir-se'n sense una veritable participació de la DGPC.

La responsabilitat del context actual és compartida i, per tant, les mesures correctores han de ser igualment múltiples i protagonitzades des dels diversos agents implicats. Existeix una tendència actual que apunta a les empreses privades com a principals responsables d'aquest procés. Aquest parer obeeix a una anàlisi superficial del problema que no diferencia entre les causes subjacents i les conseqüències finals del procés de gestió patrimonial. A més a més, la qualitat professional dels arqueòlegs que intervenen en el nostre país està determinada per la qualitat de l'ensenyança universitària que, en primera instància, els autoritza a desenvolupar l'exercici de la seva professió. La realitat actual ha convertit, en alguns casos, les empreses privades en centres de formació sobre la marxa de "tècniques de treball de camp"; però aquesta, lògicament, no és una formació idònia.

La normalització del fet arqueològic en la nostra dinàmica de transformació territorial és una realitat i la proliferació d'iniciatives institucionals –des de la Generalitat a les entitats locals- de recerca, conservació i difusió del Patrimoni Arqueològic és igualment palpable, si bé creiem que la proporcionalitat entre inversió econòmica efectuada i la rendibilització posterior és insatisfactòria. A més la rendibilització de tota inversió és fonamental per al prestigi

social d'una professió. Per això no es pot ser tant optimista quan es reflexiona sobre quina ha estat l'aportació real d'aquesta dinàmica empresarial al coneixement i a la difusió històrica.

El món professional associat intenta regular mitjançant conveni un marc estable i favorable per l'exercici de la seva activitat, però caldrà veure si l'aplicació estricta del nou conveni comporta un seguiment ampli dels seus preceptes. Fins ara es demostra que la professió no adopta criteris de qualitat per establir una lícita competència empresarial sinó que el gran sacrificat ha estat la qualitat de la documentació tècnica. No pot afirmar-se que hagi estat una decisió voluntària, sinó el resultat de la indefinició de les regles del joc. En aquest sentit el control de l'administració no és complert i l'obligatorietat d'efectuar memòries administratives no s'ha convertit en un element de control.

Creiem que la tendència actual evoluciona cap un progressiu desinterès en l'obtenció del coneixement científic-humanista, un augment de les limitacions intrínseques dels arqueòlegs implicats en l'anomenada arqueologia urbana, la incapacitat de la DGPC en el manteniment de la qualitat tècnica de les actuacions i documentacions arqueològiques i un distanciament entre les àrees de Cultura i Universitats. Conseqüentment, s'ha desprestigiada la imatge laboral de l'arqueòleg immers en els processos de transformació territorial i urbanística del país. S'ha desaprofitat l'ocasió per oferir a la societat i a determinats agents econòmics una imatge professional i científica d'una arqueologia útil pel reconeixement del nostre passat. L'arqueologia urbana s'ha convertit en un precepte legal o un peatge econòmic més a afegir als pressupostos inicials i, en no existir una clara projecció científica i social posterior, no ha estat possible incrementar la sensibilització comuna cap al Patrimoni.

3.- Diagnosi

3.1. L'arqueologia a Catalunya avui

La universitat no s'escapa d'aquest context difícil. En una societat que cada cop valora més els coneixements tecnològics, les humanitats ho tenen més difícil per mantenir el seu espai i nivells d'influència. A més, l'allunyament del món universitari en relació al coneixement que genera la DGPC, ha propiciat un desaprofitement per implementar-se i fer-se valer en els processos d'obtenció i difusió del coneixement. La Universitat no s'ha involucrat més àmpliament amb l'arqueologia

professional o d'intervenció, és a dir, no ha existit una clara visió de "recerca aplicada" i sovint per ella es dibuixa un context econòmic fonamentat principalment en la competitivitat, mitjançant l'assoliment de convocatòries públiques de recerca. Així no s'ha tingut en compte la realitat arqueològica que neix de la DGPC, on el finançament inicial és assumit pels agents transformadors del territori i on els recursos econòmics poden ser més abundants.

La responsabilitat de la DGPC

El Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, a través de la Direcció General, hauria de fer un esforç per fer entendre a la mateixa Generalitat que la gestió de l'arqueologia ha d'estar encapçalada i coordinada des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, i que no pot ser que altres Departaments de la mateixa Generalitat tinguin programes i recursos per fer arqueologia, sense tenir en compte les necessitats del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació. Per això, però, el Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació hauria de concretar tota una sèrie d'actuacions.

a. Definir les funcions i papers dels organismes i àrees que estan relacionats amb la gestió de l'arqueologia. Evitar disfuncions i duplicitat de recursos humans i econòmics. Articular les funcions concretes d'aquests organismes i àrees i també la seva coordinació.

b. Definir la política arqueològica del país, amb programes reals, objectius i recursos, i implicar en aquesta política a les institucions i col·lectius professionals que actuen

sobre l'arqueologia del país.

c. Crear un marc legal més àgil que reguli les intervencions arqueològiques a Catalunya amb un canvi dels circuits actuals i amb una potenciació del territori en detriment de les estructures centralitzades a Barcelona.

d. Superar la percepció actual de les intervencions arqueològiques com un pas legalment preceptiu i aïllat respecte a qualsevol política nacional de recuperació, recerca i difusió del nostre patrimoni arqueològic. Cal assolir un major intervencionisme en l'exercici professional de l'arqueologia, però no com una eina de control sinó oferint als professionals l'oportunitat d'avaluar la seva pràctica i de transcendir, mitjançant recursos públics, més enllà de les seves memòries administratives.

e. Realitzar polítiques rigoroses de difusió del patrimoni arqueològic per implicar-lo dins de la societat actual i potenciar el seu reconeixement social com un element de formació cultural.

La definició d'aquestes actuacions requereix d'una diagnosi diferenciada dels diferents aspectes que conformen l'arqueologia catalana i l'establiment de les següents taules de treball que, per la complexitat inherent, no poden treballar de forma absolutament aïllada o separada.

1. Arqueologia i Recerca

a. Establir una relació simbiòtica entre les conselleries que gestionen el Patrimoni Històric i Universitats. Definir en quina mesura els resultats de l'arqueologia urbana poden implementar-se en la recerca i difusió universitària tot permetent la col·laboració entre el món empresarial i la recerca universitària. Al mateix temps, les necessitats de la Direcció General de Patrimoni també han de condicionar la política de recerca nacional.

b. Els directors d'excavació s'haurien de poder beneficiar de polítiques de subvencions amb l'aval i la participació d'equips de recerca universitària o de les institucions locals/comarcals que hagin pogut fer un seguiment de l'activitat professional.

c. L'Exercici de l'activitat professional hauria de poder optar a mecanismes de control i avaluació de la seva tasca quotidiana procedents de l'entorn universitari o de la gestió local/comarcal que, paral·lelament, siguin factors determinants en l'obtenció d'ajuts públics per a l'establiment de projectes de recerca amb posterioritat a l'execució dels treballs d'excavació.

d. Definir, tot implicant l'entorn universitari i museològic,

un context propiciatori per reorientar part de la recerca formativa (treballs oficials de màster, tesi) a la complementació de la recerca que ofereix la pràctica professional de l'arqueologia.

2. Arqueologia i empreses

a. Definir una política d'actuació i contractació d'acord amb els convenis laborals vigents.

b. L'administració hauria de marcar una sèrie de criteris de contractació, vinculants al món públic i privat, més enllà dels aspectes estrictament econòmics i definir els requisits amb què ha de comptar una direcció arqueològica en cas de tractar-se de jaciments amb reconeixements i nivells de protecció (BCIN, etc.).

c. La vàlua curricular de les empreses hauria de contemplar la rendibilització, en difusió científica i ciutadana, del seu exercici professional. Acordar mecanismes d'inhabilitació en cas d'incompliment d'obligacions administratives o per improductivitat científica o de difusió.

d. Redefinir el concepte d'informe i memòria administrativa tot contemplant els criteris d'un nou codi deontològic i reconduint la tasca inicial de laboratori a l'activitat de recerca i difusió.

e. S'haurien de cercar els mecanismes en què l'exercici professional compti amb una col·laboració i/o supervisió més real que la que històricament han efectuat els arqueòlegs territorials.

3. Arqueologia, professió i formació

a. Definir un context factible per a la realització de pràctiques d'excavació arqueològica durant la carrera universitària i facilitar la participació del l'alumnat en l'exercici professional.

b. Definir una política d'actuació amb les associacions professionals per definir un codi deontològic i l'actualització contínua dels criteris de documentació arqueològica als nous mitjans i formats digitals.

c. Inculcar als professionals de la intervenció arqueològica que la seva tasca quotidiana no és, únicament, una activitat aïllada dins d'una relació econòmica o contractual, sinó que esdevé el primer pas de la recerca i difusió científica del nostre Patrimoni, finalitats que, en definitiva, justifiquen el marc normatiu actual que permet el seu exercici professional.

4. Arqueologia i Gestió

a. Definir un nou marc legal potenciant un marc normatiu que permeti l'intervencionisme institucional en actuacions arqueològiques d'interès així com intervencions arqueològiques més col·legiades, sense detriment econòmic dels interessos privats que les puguin haver propiciat o dels drets de propietat intel·lectual dels directors d'excavació.

b. Definir un nou context en què la descentralització pugui ser, sota un efectiu control nacional, una realitat. Determinades entitats municipals o museístiques poden gestionar, supervisar i complementar l'arqueologia d'intervenció amb un nivell de proximitat i periodicitat més intensa del que actualment gaudeixen els arqueòlegs territorials.